

CLUBBLAD 150 JAAR FANFARE NOS JUNGIT APOLLO

DE NOTENKRAKER

1864 Jubileummagazine 2014

NJA
FANFARE-ORKEST

150 JAAR

NJA
FANFARE-ORKEST

150 JAAR

Digitale uitgaven van de Notenkraaker * redactie: Leo van Lieshout

NOS JUNGIT APO L LO

DE GESCHIEDENIS DER FANFARE

Door: W. Heesters 1972

Op 18 juni was het volksfeest voor Waterloo. De harmonie van Schijndel kwam over om het feest mee op te luisteren. De feestdag werd gevierd met verschillende optochten door het dorp, een uitvoering van enige stukken op de markt, waarna men koers zette naar den Doele Semper Unitas, alwaar de harmoniegezelschappen elkander afwisselden om de stukken met de meeste geestdrift te blazen en de liefelijkste toonen te doen geboren worden. In de eerste twee jaar werd reeds de grondslag gelegd voor een aantal latere tradities, en in de lijsten met uitvoeringen zien we als in een spiegel het wel en wee van de dorpsgemeenschap aan ons voorbij trekken. Enige van die vaste tradities werden de serenades bij bijzondere persoonlijke gelegenheden, het armenconcert, een tocht door het dorp (van café naar café) op de eerste zondag van mei, de opluistering van de kermis en het oudejaars-concert voor de honoraire leden, dat meestal eindigde in een nieuwjaars-concert, tenzij de politie om de deur verscheen en hen als een troep mussen uiteen deed stuiven. Naast deze uiterlijke activiteiten werd ook druk gewerkt aan de innerlijke organisatie. Een fanfare is een club met hele aparte aspecten, en vooral een goed financieel beheer speelt hier een niette verwaarlozen rol. Men zou dit aan den lijve ondervinden - geldgebrek is een voortdurende klacht en de ambitie der leden werd er niet door bevorderd. In de vergadering van 23 februari 1865 werd het doel van de vereniging omschreven en werd tevens het eerste reglement besproken en goedgekeurd, "afgeluld" zoals men toen zei. Als doel der vereniging werd gesteld: 1) Eigene uitspanning 2) Onderlinge bekwaming 3) Opluistering van bijzondere feesten. Tegenwoordig zegt men dit anders, maar in feite is er aan deze doelstelling van de fanfare nog niets veranderd. Het bestuur van de

harmonie bestond uit de Beschermer, een President, directeur, twee Commissarissen, een Secretaris en Penningmeester. Vooral de Beschermer nam in de aanvangsperiode een bijzondere plaats in. Hij zat de vergaderingen voor, bij staken der stemmen gaf zijn stem de doorslag en bij onenigheid loste hij de zaak op en ieder lid had zich daar eenvoudig bij neer te leggen. Vandaar ook dat de beschermheer door de leden gekozen werd. Wat de leden betreft: om deel te hebben aan de gelden van de kas moest ieder werkend lid, en dat was iedereen behalve de beschermheer, een entree betalen van f 3. Verder moesten nieuwe leden een ballotage ondergaan en met tweederde van de stemmen worden aangenomen. Men stemde toen nog heel romantisch met witte en zwarte bonen. Een lid dat geen blijken van vooruitgang vertoonde of zich onbetamelijk gedroeg, kon met eenvoudige meerderheid van stemmen ontslagen worden (en dit gebeurde nog al eens.) Op financieel gebied was de organisatie niet zo sterk. Dit was in het begin ook wel niet nodig omdat de leden allen tot de gegoede stand behoorden en eventuele tekorten zelf wel konden aanvullen. Meerdere malen zien we dan ook dat zij onderlinge leningen afsluiten. Bovendien beschikten ze over een behoorlijk aantal honoraire leden die jaarlijks zo'n 70 tot 80 gulden in brachten. Later, toen de leden steeds meer tot de werkmansstand gingen behoren werd dit moeilijker, en werd subsidie een dringende noodzaak.

De inkomsten van de vereniging bestonden uit: 1) de contributie van de leden à 15 ct. per week, aangevuld door eventuele boete. Verscheen men niet op een repetitie of een ledenvergadering dan moest men 10 ct. boete betalen, op te laat komen stond 5 ct. Het niet aanwezig zijn bij een serenade of andere uitvoering werd bestraft met 50 ct. boete, het te laat komen met 25 ct. 2) de bijdragen van de honoraire leden en bijzondere giften. Het geld dat men wel eens kreeg bij serenades en dat men bedong bij gevraagde voorstellingen, kwam meestal niet in de kas maar werd onder de leden verdeeld. Wat later blijkt dat men een dubbele kas heeft, een met de gelden van de leden contributie en boeten, waarmee traktaties en teerdagen werden betaald, en een met de

bijdragen van de honoraire leden en bijzondere giften, waarmee de kosten van de fanfare als zodanig werden bestreden. Waar precies de scheiding lag is moeilijk na te gaan, we zien de leden ook wel eens een plezierreisje maken met het geld van de honoraire leden. Bij de algemene bepalingen tenslotte vinden we er een paar die wat erg ideëel aandoen voor die tijd. Men heeft er zich - het bestuur voorop - niet aan kunnen houden en ze zijn later dan ook doorgestreep. Een ervan luidde dat men bij serenades hoegenaamd geen gebruik mocht maken van bij dergelijke gelegenheden aangeboden verversingen, op een boete van 25 ct. per persoon. Een andere verbood om tijdens de repetities zonder permissie van de directeur (dirigent) sterke drank of bier te gebruiken, en dat terwijl de repetities bijna altijd in een café gehouden werden. In de eerste twee jaar werd ook het instrumentarium aangevuld. In de rekeningen staat 2 x een grote trom, verder een tuba, een klarinet en twee saxophoons. Enige begunstigers zorgden voor wat muziek en twee heuse schellebomen, een van Mr. de Chausepié (f. 50) en een van de heer Smits (f. 47). Tenslotte werd op aandringen van de Beschermer bij het vierjarig bestaan een vaandel aangeschaft. We laten nu een aantal min of meer willekeurig gekozen fragmenten volgen uit de lijsten met uitvoeringen gedurende de eerste 25 jaar van het bestaan der Fanfare. Het laat ons zien hoe zij zich een plaats veroverde in de gemeenschap, zodat in de gemeenteraad - zij het pas 50 jaar later - eens gezegd kon worden: 'De harmonie brengt gezelligheid en vrolijkheid in de gemeente, en zonder harmonie zou het gezellige rooise leven bijna ondenkbaar zijn'. We mogen hierbij echter niet vergeten dat de toestanden in de gemeente toen wat anders waren dan nu. Het grootste deel van de inwoners bestond uit boeren en werklieden. Daarnaast was er een relatief kleine groep die zich tot de betere klasse rekende en zich soms ver verheven voelde boven de rest. Hiertoe behoorden ook de leden van de fanfare. Het zal blijken uit de soms onverbloemde opmerkingen van de secretaris. Hiermee is echter niet gezegd dat sommige boeren - we merken dat o. a. in de gemeenteraad - vrijuit

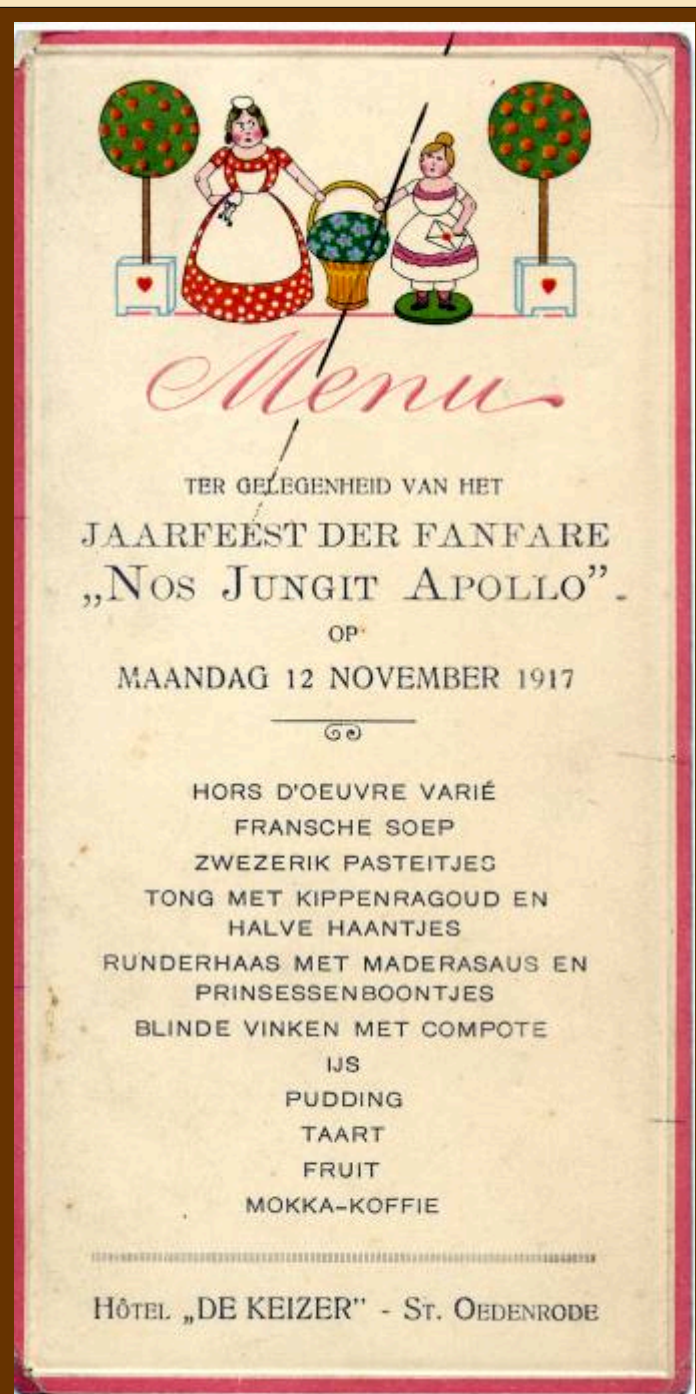

gingen. Ook daar mankeerde nog wel het een en ander. Alles bij elkaar doet het soms nog wat middeleeuws aan in die eerste 25 jaar. De jaarlijkse uitvoeringen van de fanfare bestonden voor het grootste deel uit serenades bij bevriende instanties en concerten in een of ander café voor de honoraire leden. Deze laatste concerten moesten we meer zien als gezellige onderonsjes, want zo groot waren de bijdragen van deze leden nu ook weer niet - over de jaren 1874 en 1875 b.v. gemiddeld f. 1 per jaar. Verder werd de fanfare nog al eens uitgenodigd om tegen een kleine vergoeding een feest van een andere vereniging op te luisteren. Vooral de handboogschutterijen maakten hier een gewoonte van. Meer tot algemeen genoegen waren de uitvoeringen bij bijzondere dorpsfeesten, de rondgang op de eerste zondag in mei en tijdens de kermis. Armenconcerten meestal met medewerking van de liedertafels en rederijkers nemen een afzonderlijke plaats in.

1866 - 6 mei. Eerste meiconcert.

Eerste zondag in mei - optocht door het dorp - uitvoering van enige stukjes op de markt - daarna naar den Doele Eendragt, waar wij het gezelschap door ons muziek veraangenaamd hebben. Deze mei concerten komen regelmatig terug. Meestal was het een tocht van café naar café met een staande uitvoering op de zandige markt. Af en toe horen we een bijzonderheid, zoals b.v. op 1 mei 1881, zijnde de eerste zondag dier maand: Volgens jaarlijks gebruik muziek op de markt, daarna een serenade bij de oude lui van Haeren op hun 51-jarig huwelijks feest. Niettegenstaande de goede afloop en de nette uitvoering der stukken schijnt de zoo verhevene muziek eene slechte werking te hebben te weeg gebracht, dewijl de beruchte avond en nacht die op dezen schoonen dag volgden, gekenmerkt door brandstichting en glazenmakerij, een ieder nog langen tijd in het geheugen zal blijven

1866 - 21 oktober: Gazverlichtingsfeest. Eenige stukken door het dorp geblazen. Serenade bij de Heeren Kessler, W. van Homberg, van Son en van de Brand als gazverlichters. Daarna in elke herberg een kleine uitvoering. Was bij de Liedertafels af en toe een glaasje voor de keel al onmisbaar, bij een fanfare was dit blijkbaar bittere noodzaak. De eerste jaren van de fanfare

mogen we in deze wel tot de wilde jaren rekenen. We hebben slechts een enkel bloempje geplukt. 1866 - 8 november: Gezondheidsdrank van de harmonie op den secretaris bij van den Elzen - 164 liters - waarbij eenige stukjes muziek.

1870 - 7 juni: Het leggen van den eersten steen van het nieuwe schoollokaal door den weled. achtb. Heer H. Smits, opgeluisterd door de harmonie. 's Avonds groote drinkpartij vooral bij Vleuten, waar de ouwe burgers nog zatter zaten dan de jonge.

1872 - 3 januari: Groote repetitie. Adan geeft wijn, Jan van Hirtum baarloos bier. Mattus van de Grint komt van het spoor terug, men had hem te laat doen komen. De candidaat-notaris van Zon, van de Meerendonk, maakt luchtsprongen, aanspraken, valt zijn smoel kapot en gaat zonder duiten naar Zon. Jos Wijnen is zijn geld nog wachtende van een pakje cigaren dien avond gekocht en door ons opgerookt. Allen verder goed gepaterd.

Een van de vaste uitstapjes in deze jaren leidde naar Nijnsel, naar Janoom van Hirtum. Hij behoorde tot de honoraire leden en had in 1866 f. 7,50 geschonken voor de nieuwe grote trom, en daarna nog een vel betaald voor de roffeltrom. Vandaar dat Janoom bij deze bezoeken dan ook altijd mocht trommelen. Van Hirtum was verder gul met trakteren, waar de leden van de fanfare graag van profiteerden. Op hun eigen bijeenkomsten was hij echter niet erg welkom, het was maar een boer. Een en ander behoort nu niet precies tot de roemrijkste feiten uit de geschiedenis van de harmonie. Oordeelt U zelf maar.

1872 - 27 augustus: Gewoon jaarlijks uitstapje naar Nijnsel. Jan-oom van Hirtum getromt en natuurlijk rondjes mogen geven. In het begin was de drukte te groot om pret te hebben, doch het naar huis gaan van eene partij boeren en peperkoek-wijven heeft alles weer in de richt gebracht. 1874 - 14 oktober: Bij Janoom uiterst vriendelijk ontvangen. Hij begon te trommen waarbij hij dadelijk een rondje mocht geven. Het werden 20 potten. Een tijd daarna - is H. Kemps de tafels aan het oppoetsen terwijl A. van de Brand bezig is met schaterlachen - er wierden collosale schimp-liederen gezongen op den bol van J. van der Vleuten. Niet minder dan 20 kolenkarren die van

"NOS JUNGIT APOLLO" ST.OEDENRODE

KONINKLIJKE NEDERLANDSE FEDERATIE
VAN HARMONIE- EN FANFAREGEZELSCHAPPEN
Beschermerheer: Z.K.H. de Prins der Nederlanden

Concertwedstrijd 1962

te SLIKKERVEER

UITM. Afdeling ~~Harmonie~~ Fanfare

	1e Nummer			2e Nummer		
Zuiverheid	9	9	9	9	9	9
Klankgehalte schone, volle, afgeronde klankontwikkeling	10	10	10	10	10	10
Dynamiek voordracht, nuancering, phrasing	10	10	10	10	10	10
Techniek rhythmiek en articulatie	10	10	10	10	10	10
Samenspel	9	9	9	9	9	9
Opvatting en tempo	9	9	9	10	10	10
	57			58		

Eindhoven kwamen, bleven wachten tot de harmonie vertrok.

Daar tegenover staat dan:

1873 - 8 januari: Op 6 jan. had de fanfare een serenade gebracht aan Joss. de Jong. Deze had daarna door een bediende f. 12,50 in de repetitie-zaal laten bezorgen, genoeg voor drie teeravonden. De eerste avond werd gehouden bij M. Maas. De secretaris merkt op: De tromboer van Nijnsel was ook (als honorair lid) bij dit feest tegenwoordig. Hij mogt eene flesch St. Estèphe geven en 20 potjes bier. Wel is er veel moeite aan soortgelijke niets betekenende ,boeren, maar men denkt: als men er maar wat van heeft. Dat dit niet alleen op van Hirtum sloeg hoorden we al eerder.

1872 - 3 oktober: Concert bij P. P. van Hombergh. Buitengewoon goed geblazen - geene boeren aanwezig - alleen fatsoenlijke mensen, zodat wij volgens alle gedachten de winterconcerten zonder boerenoverlast zullen kunnen uitvoeren.

Van een geheel andere kant liet de fanfare zich zien als het ging om "minder bedeelde natuurgenoeten" te helpen.

1867 - 28 januari: Concert ten huize van M.

Maas, op aanvraag der gilde St. Chrispijn, ten behoeve van een onder hen noodlijdend lid met name A. van Son. Het werd besloten met Belgaars vuurwerk en de opbrengst met entree bedroeg f. 40.

1868 (?) - 16 december: Groot concert in het schoollokaal ten voordeele van Z.H. Paus Pius IX en zijne zouaven. Onder het bestuur van Cecilia heeft ons gezelschap welwillend geassisteerd. De opbrengst was f. 638,29 1/2. Ze zullen dit met des te meer enthousiasme gedaan hebben, omdat een

van hun eerste leden, W. van der Hagen, het vorig jaar als zouaaf vertrokken was.

1876 - maart: Concert en een collecte voor de noodlijdenden van de laatste watersnood. Het bracht de zuivere som op van f. 160 hetwelk verdeeld is en opgezonden aan de gemeenten Lith, Roosmalen, Berlicum en St. M. Gestel.

1881 - 14 febr.: Concert gegeven ten voordeele van den algemeenen armen, met welwillende medewerking van Mr. de Chausepié en Ant. Somers uit Oorschot, in het lokaal der openbare school. De totale opbrengst bedroeg f. 206 welke gelden na aftrek van enige onvermijdelijke kosten aan de armmeesters zijn overgedragen.

Haverlands harmonieke

Maand 1 halfjaar 1908.

ONTVANGST.

UITGAAF.

Jan 1	voordeelig saldo	274	
" 18	subsidie dhr. Jos Ryken		31 25
" "	A. Wetelaars		5 "
" "	H. Willemis		10 "
" 20	honorare leden	45 45	
Feb 3	serenade Custermin (Willem)		- 20
" "	muzikant Gestel (armen concert)		1 20
" "	zak voor Saxophone		0 50
" "	Messels fact 22p		3 25
" 14	factuur A. Smits (claypion)		3 48
" "	voordrachten Schenk (Smits)		1 60
" "	onkosten seer. Smits		1 17
" "	begrafenis Hangu Cab	25 "	
" "	vergoeding leden bijz.		8 -
" 28	Arld Ryt (Jaar)	25 "	
Maart 16	Messels volgen factuur		13 42
" 17	H. Luyben		4 85
" "	M. Paulissen		1 25
April 1	Schoorhen		1 75
" "	Arld Ryt		9 58
" 6	Messels ^{1 75} _{1 60}		3 35
" 8	Mosmans		1 05
" 10	P. Passiers		0 80
" 25	A. Moonen & Smits ^{1 25} ₄₃₀		3 55
Transporteeren		98 19	105 25

Bourciussstraat 1 Arnhem Tel.: 085-451146*

Concertwedstrijd te
Deelnemend korps
Afdeling
Verplicht werk
Keuzewerk
Sekretaris:
Voorzitter:

Middelburg
Muz.ver. Nos Jungit Apollo
vaandel Sektie fanfare
Pride of Race - K.A. Wright
Hoer of Venice - W. Allwyn/K.A. Wright
H. v. Esch, Heistr. 64, St. Oedenrode
K.H. Lieshout Dirigent: H. Klerx

d.d. 4 juni 1977
te St. Oedenrode
Aantal deeln. 45

Rubrieken	verplicht werk 2e jurylid	keuze werk 2e jurylid
1. Zuiverheid	9	9
2. Klankgehalte, klankverhouding	9	9
3. Techniek en articulatie	9	9 1/2
4. Algehele muzikale uitvoering (dynamiek-frasering)	9	9 1/2
5. Samenspel en ritmiek	9	9
6. Opvatting en tempo	9 1/2	10
TOTAAL	54 1/2	56

Dit formulier samen
met andere 2
juryverslagen
binnen 14 dagen na
afloop van het
concours naar
deelnemend korps
zenden.

Op beoordeling
van de jury
is geen beroep
mogelijk

28 april 1932

Stadsnieuws.

P. J. VAN DEN AKKER. †

§ Men schrijft ons nog uit St. Oedenrode:

Met groote deelneming werd Donderdagmiddag alhier de tijding vernomen van het plotseling verscheiden van den heer P. van den Akker uit 's-Hertogenbosch, directeur van de Fanfare „Nos Jungit Apollo” alhier.

De heer Van den Akker was hier zeer gezien als musicus en als mensch van hoogstaand karakter.

Zaterdagavond leidde de heer Van den Akker nog een concert in Hotel Schoonhen, waarbij werden uitgevoerd de concours-nummers, waarmede onze Fanfare op 2den Pinksterdag hoopte uit te komen op het Internationaal Concours te Eindhoven, welke nummers zeer veel bijdroegen tot het welslagen van het concert, en waarvan de opbrengst kwam ten bate van het Crisis-Comité.

De heer Van den Akker stond ongeveer een 10-tal jaren als directeur aan het hoofd van onze Fanfare, welk korps onder zijn kundige leiding van de 4de afdeeling werd opgevoerd tot in de afdeeling Uitmuntendheid.

Zijn nagedachtenis zal ook in St. Oedenrode bij tallozen lang in eere blijven.